एकाइ १३ · पख्नोस्

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३१

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ३१

१ शब्दार्थ [३]

समूह 'क' का शब्दको अर्थ समूह 'ख' बाट पहिचान गरी जोडा मिलाउनुहोस्। समूह 'ख' का दुईओटा अर्थ बढी छन्। प्रत्येक जोडाको ०.५ अङ्क छ।

समूह 'क'		समूह 'ख'
१. चिरपरिचित	☐	**क.** चाहना, इच्छा
२. आश्वासन	☐	**ख.** उही अर्थ दिने अर्को शब्द
३. झर्को	☐	**ग.** धेरै पहिलेदेखि चिनेको
४. पर्याय	☐	**घ.** कानमाथिको टाउकाको भाग
५. आकाङ्क्षा	☐	**ङ.** भरोसा दिलाउने वचन
६. विषमता	☐	**च.** घरको भुइँतलाको तल्लो भाग
		छ. असमानता
		ज. दिक्क, वाक्क लाग्ने भाव

२ अनुकरणात्मक शब्द [२]

अनुकरणात्मक शब्द र त्यससँग आउने कार्यबिच जोडा मिलाउनुहोस्। समूह 'ख' का दुईओटा कार्य बढी छन्। प्रत्येक जोडाको ०.५ अङ्क छ।

समूह 'क'		समूह 'ख'
१. ख्वाङ्ख्वाङ	☐	**क.** पर्नु
२. गजक्क	☐	**ख.** हेर्नु
३. ङिच्च	☐	**ग.** खोक्नु
४. टुलुटुलु	☐	**घ.** मुख लगाउनु
		ङ. दौडनु
		च. उफ्रनु

३ ठिक कि बेठिक? [२]

पाठ्यपुस्तकको पृष्ठ १७६ देखि १७९ सम्म रहेको भैरव अर्यालको 'पख्नोस्' निबन्ध पढ्नुहोस्। त्यसपछि वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. सम्पादक लेख माग्न आउँदा लेखक हरेक पटक 'पख्नोस्' भनेर फर्काउँछन्। ☐

ii. लेखकका अनुसार 'मासिक' भनिएको पत्रिका हरेक महिना समयमै निस्कन्छ। ☐

iii. लेखकले बाँच्नुको पर्याय नै पर्खनु हो भनेका छन्। ☐

iv. निबन्धको अन्त्यमा लेखकले सम्पादकलाई तुरुन्तै लेख दिएर पठाउँछन्। ☐

४ निबन्धको बोध [८]

'पख्नोस्' निबन्धका आधारमा तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

क. 'पख्नोस्' कस्तो प्रकारको निबन्ध हो? [१]

ख. निबन्धमा आएको 'कन्सिरी तात्नु' टुक्काको अर्थ लेख्नुहोस्। [१]

ग. 'बाँच्नु भनेकै पर्खनु हो' भन्ने कुरा लेखकले कसरी पुष्टि गरेका छन्? [२]

घ. 'पख्नोस्' निबन्धमा कुन कुन कुरामाथि व्यङ्ग्य गरिएको छ? उदाहरणसहित लेख्नुहोस्। [४]

५ बोध प्रश्नोत्तर [४]

दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

भोलि आउनुहोस्

जनकबहादुरलाई छोरीको छात्रवृत्तिका लागि वडा कार्यालयको सिफारिस चाहिएको थियो। पहिलो दिन कर्मचारीले भने, "साहेब बैठकमा हुनुहुन्छ, भोलि आउनुहोस्।" भोलिपल्ट छाप भेटिएन। तेस्रो दिन बिजुली गयो, चौथो दिन प्रिन्टरमा मसी सकियो। पाँचौँ दिन जनकबहादुर कार्यालय पुग्दा ढोकामा नयाँ सूचना टाँसिएको थियो: 'सिफारिसका लागि अनलाइन निवेदन दिनुहोस्; तीन दिनभित्र काम नभए वडाध्यक्षलाई सिधै फोन गर्नुहोस्।' उनले छोरीको मोबाइलबाट निवेदन दिए र दुई दिनमै सिफारिस पाए। त्यस दिन उनी मुस्कुराउँदै भन्दै थिए, "पख्नोस् भन्ने शब्द पनि अब पर्खिन थाल्यो।"

क. जनकबहादुरलाई सिफारिस किन चाहिएको थियो?

ख. पहिलो चार दिन काम नहुनुका कुनै दुई बहाना लेख्नुहोस्।

ग. अन्त्यमा उनले सिफारिस कसरी पाए?

घ. गद्यांशको अन्तिम भनाइमा कस्तो व्यङ्ग्य छ?

६ पदसङ्गति [२]

कोष्ठकमा दिइएका क्रियापदमध्ये पदसङ्गति मिल्ने क्रियापद छानेर खाली ठाउँ भर्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. बहिनी बिहानै विद्यालय .....। (गयो / गई) ख. साथीहरू खेल्न .....। (आयो / आए) ग. हजुरआमा मन्दिर .....। (जानुभयो / जानुभइन्) घ. म दिनहुँ पत्रिका .....। (पढ्छ / पढ्छु)

७ वाक्य सम्पादन [२]

पदसङ्गति मिलाएर दिइएको अनुच्छेद पुनर्लेखन गर्नुहोस्। प्रत्येक शुद्धिको ०.५ अङ्क छ।

आमा बिहानै उठ्नुभयो र खाना पकाइन्। दिदीहरू पानी लिन धारामा गयो। बुबा आउनुभयो र भने, "तँ पनि उठ्नुहोस्।"

८ टिप्पणी लेखन [४]

'समय पालना' विषयमा तीन अनुच्छेदको एउटा टिप्पणी लेख्नुहोस्।

योजना: शीर्षक — आदि: विषयको परिचय र समस्या — मध्य: कारण र असर — अन्त्य: निचोड, आफ्नो राय र समाधानका उपाय।

९ सोच्नुहोस् [४]

सोचेर तर्कसहित उत्तर लेख्नुहोस्।

लेखक एकातिर पर्खाइदेखि डराउनु पलायनवाद हो भन्छन्, अर्कातिर झुलाउने र पर्खाउने परम्परा नहोस् भन्ने चाहना राख्छन्। यी दुई कुरा एकअर्काका विरोधी हुन् कि होइनन्? तर्कसहित लेख्नुहोस्।